

במנגרם היהודי האמריקאי

(מאת סופרנו)

הנה נסתיים בואשינגטון מושב הקונגרס אשר ליהודי-אמריקה. השתתפו בו הפעם ממנהגה הלאומי-סוציאליסטי. האם היה הדבר כדאי? האם הצעידנו מושב השתא לאותו הקונגרס, שאליו אנו נושאים את לבנו?

המושב ניהן להחלק לשנים: מהאי ניסא הנאומים ההגנייים ומאירך ניסא דכרייהולין בלית הויכוחים המשופים. את הנאומים ההגנייים לא שמעתי. השמעתם על הצירים היתה עצומה. בעיקר — נאומו של ויצמן והכומר בריון. עיינתי אחר כך בלקוטי הנאומים הללו והעליתי, כי אכן צדקו. תוכן הנאומים היה באמת נאה ועכוכ פי כמה מאשר הרגלנו לשמוע בהודמנויות כאלה. אולם חסרתי את הרושם הכלתי אמצעוילסיכך אדע להעריך נכונה רק את החלק השני והחשוב ביותר של הקונגרס.

אין לנרוע מערכו ומחשיבוהו של נאום מוצלח הנאמר בשעה יפה. השמעתם של נאומים כאלה תודרה יותר מאשר רגילים לחשוב ובה קולם הולכת ומוסיפה בהפוצות אמריקה. מכאן הניקה הרוח נית של ערים ועירות לימים רבים. זכור עדיין הרושם של נאומי נורדי בקונגרסים הציוניים לשעבר. אולם אין הנאומים האלה עשויים לשמש קנה-מדה להערכת-חשיבותו של הקונגרס. דוקא ויכוחי תולין, הכוח האמיתי הגנו בקונגרס אפשרותי ליהפך — לעתיד לבוא — בטוי יחירי ומוסמך לחייהיהדות האמריקאית — אלה מאזני ההערכה הנאותים של הקונגרס.

משום כך סבורני, כי עם המושב של הקונגרס בואשינגטון, נסתמנה התחלה של עליה העומדת לבוא אחרי הנלנולדים המרובים של ירידה מתמדת. ראשיתה של ירידה זו נעוצה באותה השעה, כשהקונגרס הראשון נתפור ונימל הימנו קמעא קמעא צביונו הדימוקרטי.

השתתפתי בכל הכנסים של הקונגרס היהודי ונראה לי, כי בואשינגטון פון עשה עכשיו הקונגרס ראשונה בסיעה במיתה ומוצקת. עד ואשינגטון — מלבד, כמובן, שני המושבים הראשונים — נעדרה ממנו כל חיות עצמית ותמיד היו נוהגים להעמידו במערכת-ההגנור למישורו או למשהו, ביחוד נגד. הועד היהודי האמריקאי (מיסודו של מרשק), המלחמה נגד זה היתה אצנם מחויבת המציאות, צדק היה לחזור ולהזכיר למסד זה, כי אין הוא דברה של היהדות האמריקאית. אולם החזרה המתמדת על מיסוד שגורה איננה במקומה כל עיקר.

הקונגרס בניואו להלחם, בוועד היהודי האמריקאי אין לפניו אכא דרך אחת: המפעלו ליהפך לכוה בר-פעולה. רק בהיות הקונגרס היהודי כח ממשי יוכל להעמיד את הועד הניל בפני דיכויא: או הצטרפות לקונגרס ותהתמור נית בו או אנכ, המוצא האיריאלי ביותר — פיקודיציא מוחלטת.

הקונגרס לא יהיה כה מפועל, אלא אם יסתדק ממלאכת-הנקודה ויטיל על

הקציב לאומי לכך מונרות הכסף — ותחיל להחרעם על... ול מי? להלכה רש בעקבו את, הועד היהודי האמריקאי, אולם למעשה דרש בגנותו של... ההסכם בין ויצמן ומרשל בעניני הסוכנות, הוא עכר דוקא בשתיקה על יחסו של ועד זה כלפי ענין-שורצי בורד. כנראה, שלא לכך התכוון הוא ואלה שהומינו אותו לשאת את, מרב רוחיו. הכונה היתה לרמיז דומי בסוכנות מאחורי הקלעים, הקונגרס הרגיש בכך והחזיר את תשובתו הברורה בהחלט למחו המפורשת, שנחקלה מח אחד, והמחייבת את ההסכם.

השמירה מפני ההסתכנות בשפע המליצות, שהוכנו בוהירות ההתעלות מעל עניני פרסטיזיה מפלגתית וחיוב ההסכם בעניני הסוכנות — אלה הם, לדעתי, הסימנים המובהקים, כי ימיר הבקורת השליכית לשמה עכרו ובטלו, וכשיבוא היום והקונגרס יגיע לביחנה הראויה לו, נהיה בין הראשונים, שירי רשו את הסתפחותו על הסוכנות בתור ביאת-יכוה של היהדות האמריקאית.

אפילו באותו הסעיף, שהפסידו בו הסוציאליסטים שבקונגרס — בחירות עממיות למושב הכא — הבלש הקונגרס הואשינגטוני סימנים של התענינות מעמיקה בעתידו של הקונגרס, דימו-קרטיותו וכשרון פעולתו, המשתתפים הרגישו בעל ל, כי ברב כולם פועמת הדרישה החיונית לשמור על אפיו הדימוקרטי של הקונגרס, ההצעה של בחירות עממיות לא נדחתה, ההכרעה נמסרה לאכמקסימיה, אין אני סבור, כי לקראת המושב בתחילת 1928 תקייי מנה בחירות עממיות, אולם הבחירות האלה תהנשמנה בודאי לקראת המושב בשנה 1929.

ו. הישיבה לאירופה — אם להשיח חמש בכטויו המוצלח של גיינבוים —

נס היא סימן טוב. ההצעה של ועידה עולמית, משענה ראשית הקונגרס היהודי די העולם, אשר עליו היבינו כל כך לדבר ולכתוב. הלא בבקורת על המשיח לתח הראשונה ששלח הקונגרס — ושנתפרטה דוקא בדוקומנט שיוצא מתוך הפרטיכלים של הקונגרס — נדרשה לנגאי נתיקחה של המשלחת מאירופה. עכשיו אימרים לחקן את המעוות, שביל ניסף בדרך לקונגרס אמיתי.

הנה כי כן חור ונחעלה הקיננים לרגל המשא ומתן החילוני. דוסני, כי במושב הואשינגטוני הרגישו כל המשיח החפים, שהקונגרס לא בא אלא לקיים את עצמו לאורך-ימים. בקיפמו מעינינים כוחות חשובים ומאורגנים בישראל, הובן, כי כאן, בשביל היהדות האמריקאית בעלת ההכרה הביטת היהודית היחידה, אשר מעליה אפשר לדון בפתיטיא בכל שאנלחיוני. הובן, כי עליתו של הקונגרס פירושה, הסכויים שכו ליהפך כוח פרונטאטיבי יחירי ומוסמך של היהדות האמריקאית.

ואם כן הדבר, אין לנו אלא להצטיף לקונגרס בשלימותו. הצטרפות משמעת השתתפות פעילה, למרות החבורות שנחלנו במושב האחרון, למרות התיחסתו של הרגיו ויו לנכי השמאל, שהיה בה משיח משאימנים ואפילו משום עלבון. ברנע הקונגרס למדרנה זו, שאנו-יוצרו ומתולכיו-רצינו להעיד לותו אליה, ילך ויפתח שלפונם של יחידים, הקונגרס ירגש נעצמת-אחריותו, הוא יבין לחומרת-ההפקידים המוטלים על שכמו ושאינם ניתנים להתנשם אלא אם ימצאו בחוכו את מקומם הראוי כל הכוחות הרוצים בו.

ואשינגטון פתחה בתקופה חדשה של עליה, צריך לדאוג, כי צעד-ההעלית אלה לא יהיו האחרונים.

ב. צוקרמן

עצמו תפקידים אחראים, הנה שאלה חמורה — הגירה — והקונגרס נתבע לדאנה. הנה שאלה יהודית כאובה — התנוך היהודי באמריקה — והקונגרס נדרש למעשים. הנה שאלה מכאובה — העדר שיטה בעניני התקציבים של מוסי דותינו הכאומיים — והקונגרס קרוי לפתרונם. היהדות האירופאית נחונה עדיין כמצוקת שאלותיה, עם סיוס המכר המה נתוספו צרות חדשות, נדחה החי דרה לבנין ארץ ישראל, בארצות שונות נעשו נסיונות רציניים של פרודוקטיבי וציה, שנאת-ישראל החנכרה ונתבצרה בעולם כולו — הקונגרס מצווה לפעול, ובפני קונגרס אמיתי משהרע מרחבי פעולה לאין ערוך.

משום שהיו נוהגים להשחמש כביסת-הקונגרס לשם, החגנדותי בלבד, משום כך נתמעטת התענינותו של הקהל, משום כך היה אפילו הסחנה הסוציאליסטי הלאומי מצטרף אליו ומתמסר ממנו הליסות, משום כך אפשר היה, שהסתדרויות יהודיות השובות תהיינה מסופחות לקונגרס ולועד האמריקאי נס יחד, בואשינגטון כצבצה הפעם ראשית המנכה של שנוי למיכה.

הסימן הראשון לכך — המשא ומתן הרציני בשאלת-הרגירה, לא חשובה ההחלטה, חשוב עצמי-יחסו של הקונגרס לנבי השאלה הזאת, היחס היה הפעם רציני מאד, ניסו למצות את עומקה של השאלה ולא הסתפקו בסיסמאות כלדיות, אין לך ביטת אחרת, שהשאלה הזו עלתה בה ליתר בירור ולבון, והתור צאות החשובות — סופן לבוא.

הסימן השני נתבלט כשרי-האז הקריא את הכתבי הנדוש דברי סככות, שאפילו היושב ראש — ספיסן ויו — לא הצליח בכל התאמצותו הנלויה לכסות עליהם.

ראויה כאן לחשוטח לב עובדה זו: לפני היות הקונגרס נמנה דייחאז על הלוחמים ראשנה בעצם הרעיון הקונגרסאי, והועד הציוני הזמני, זה שבראשו עמד דייחאז בזכותו של בראנדייס — התאבק ימים וירחים עד שהוכנסה בעל כרחו לתוך תנועת הקיננים.

וראה זה פלא: כנאומו זה תובע די האז את עלבוננו של הקונגרס הדימוקרטי, והנה אותו הדימוקרטי דרש בשעתו בכל לשון של גביעה — ספעטים דימוקרטיים סן הסתפ — להוציא מתוך הפרטיכלים של הקונגרס השני את דברי הבקורת הסכוננים נגד המשיח לחת מאותם הימים, שהשמיע הבלוק הלאומי סוציאליסטי, אכן, מה רבה הדימוקרטיאות הזאת החוסמת את פיר תירם של הסינטיסטים!

אף ההחלטה הפסלית של הקונגרס נרם הראשון, שנרמה להתפורתו, מצאה בזמנה כדרי-האז תוסף ומסיע נכהב, הוא תלה את עצמו בשאלה, שבררך פתיחה כרוכים נמוקים רבים הן להיוב והן לשליטה — השאלה של